
Ved Fru Westeds Død

Lyrik af

Kaj Munk

Udgivet i 2018. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Kilde Munk, Kaj. 1949. "Ved Fru Westeds Død", i: *Mindeudgave Digte*, side: 30, København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.

Ved Fru Westeds Død

Hør den arnes Rædselsjamren;
han har mistet, hvad han agted
dyrebarest i Alverden,
ja hans eneste, hans alt,
det, han har sin hele Lykke,
al sit Væsens dybe Kærne,
hele Livets Sol og Lykke,
Indhold, Fryd og Grundvold kaldt.

O hvor er det sælsomt sjældent,
at naar tvende passer sammen,
finder ogsaa de hinanden,
smelter sammen til et Hélt;
og naar endelig det hænder,
hvorfor maa det saa ej vare?
Strax jo det fuldkomne Hele
blir af Dødens Rædsel delt.

Herre, du, der skabte Verden,
du, der er al Livets Ophav,
ejer du ej Kraft at skænke
Livet til et Dødens Rov?
Jo, den Vælde maa du eje,
men hvi hører du hans Jamren,
men hvi skuer du hans Kummer
uden Ord og Handling dog?

Har du Kraft, men ikke Vilje
til at lindre Støvets Smerte?
Jo, du maa jo eje Kraften,
men jeg hører ej dit Vil,
du er altsaa ond og grusom,
al din Fryd er Livets Kummer,
og du sidder hist og morer
dig ved Verdens Rædselsspil.

Hører du hans matte Læber tigge,
trygle dig om Naade,
skuer du hans Øjne stirre
hen paa hans og Dødens Brud,
hvor han knuger tæt til Brystet
hendes stive kolde Fingre,
medens Vanvids Taare rinder,
og du tier, grumme Gud.

Du vil sidde stolt paa Trone
og tilbedes, prises, loves
af de samme Undersaatter,
som du styrter dybt i Gru.
Naar vi dig har æret, tilbedt,
og vi kommer, kvalt i Rædsel,
og vi stønner frem vor Klage—
Bøn om Hjælp, saa tier du.

Hvorfor kalder vi dig Herre,
naar du ingen Hjælp os yder?
Vi vil ikke mer os finde
i en Styrke stum og mat.
Bort med de uduelige,
intet sigende Regenter.
En med Vilje, Ord og Handling
fordrer vi paa Tronen sat.

Men du sidder svøbt i Almagt
paa Evindeligheds Trone
med Alvidenhedens Krone
om din Tinding stærk og stolt,
og du skuer al vor Rædsel,
og du lytter til vor Klage,
og du mærker al vor Afmagt,
handler ej, men tier koldt.

Oh du har i Støvet trykket
dine egne Lidenskaber:
Almagts Følelser og Længsler,
Higen, Attraa, Ønske, Lyst,
men du gav os dertil Afmagt.
Hvad kan vel slig Ve forvolde
som den vilde Almagts Rasen
i den blege Afmagts Bryst?

Hvorfor gav du os et Øje,
som mod Lysets Skønhed higer,
naar i Mulmets fule Skygge
du har skabt det blindt og sløvt?
Hvorfor gav du os et Øre,
som mod Vellydstoner længes,
naar i Rummets Rædselstysthed
du har skabt det plumpt og døvt?

Hvorfor gav du os et Hjerte,
der mod Kærligheden stunder,
naar det sorte, kolde Intet
slukker Kærlighedens Glød?
Hvorfor gav du os en Vilje,
der kun Livets Lykke attraar,
naar vi ser, at Livets Kræfter
træller for den blege Død?

Var jeg vældig, stor og herlig –
havde Vilje jeg som Higen,
havde Evner jeg som Vilje
– var jeg vældig, Gud, som du,
ej som du jeg da mig vilde
sætte hen og glædes ved at
gyde over dem, jeg skabte,
Rædselsve og Afmagtsgru.

Som en Fader da jeg vilde
mild og naadig, god og kærlig
herske over alt i Verden,
der var mine Hænders Værk,
og den dybe, rene Lykke
skulde da i alle Hjerter
slaa forunderlige Rødder,
vise sig som svag og stærk.

Alt, hvad der var ondt og syndigt,
fult og nedrigt, grimt og hæsligt,
koldt og dystert, vilde jeg da
uden Skaansel rydde ud,
men for alt, hvad der var kærligt,
fromt, uskyldigt, fro og helligt,
rent og rigt, jeg vilde være
som Beskytter Livets Gud.

Ingen mellem Jordens Sønner
har saa klart dit Væsen fattet,
som i denne Stund jeg indser,
hvad du er, du Almagtsørn,
at du bruger al din Almagt,
Vilje, Attraa, Higen, Evne
til at pine, til at martre,
til at drille Jordens Børn.

Men fordi jeg dig har forsket
ud som hidtil ingen anden,
er din frygtelige Vælde
over mig forbi, forbi,
jeg vil bryde Trællepænker,
jeg vil kaste Aaget af mig,
jeg vil bort fra dig og Livet,
Gud for djævelsk Drilleri.

Du, der ingen Lykke under,
du, der piner, hvad du skabte,
du, hvis Attraa er at fylde
Mennesker med Gru og Savn,
dig jeg haaner, dig jeg spotter,
dig jeg trodser og foragter,
se, jeg haanler ad dit Aasyn,
og jeg spytter paa dit Navn.

Jeg har Vilje nu som Higen,
jeg har Evner nu som Vilje,
thi min Higen, da jeg kender
fuldt dit Væsen, er min Død.
Jeg er ingen Legegenstand,
ad hvis usle Afmagtsstræben
du kan haanle i din Himmel,
før du slukker ud min Glød.

Det kan andre Taaber være,
mest af alle dog de kristne,
de, der jubler dig til Ære,
priser dig som Godheds Gud
og som Livets stolte Herre
og Alkærlighedens Konge,
naar du Had og Død og Rædsel
til din Morskab sender ud.

Jeg er fri for al din Vælde,
mig skal ej du grumme drille.
Thi nu har jeg Agt som Evne,
thi at dø er nu min Agt,
frigjort kan i Død jeg smile,
thi det døde Støv i Jordan
kender ej til Lidenskaber
og er frigjort for din Magt.

Du kan lade Livet vorde,
du kan lade Livet slukkes,
du kan ej bevare Livet,
hvis det strider mod min Lyst.
Jeg dig haaner, spotter, trodser,
magtesløs i al din Almagt
skal du se mig bore Dolken
ind i mit forpinte Bryst.

Kan du hindre mig, du høje
fri at vorde for din Vælde,
som du raa der over Verden
i Uendeligheds Sal,
og dit Klædebon er Almagt
og Alvidenhed din Krone
og Alevighed din Tronstol,
og du jubler ved vor Kval.

Her er meget stort og herligt,
men du skal mig ej bedrage,
thi jeg ved, du kun har skabt
for at blænde Jordens Folk,
og du lader Haabet gøgle,
at vi ikke dig skal kende
og for egne Hænder styrte.
Jeg forstaar dig – og min Dolk.